

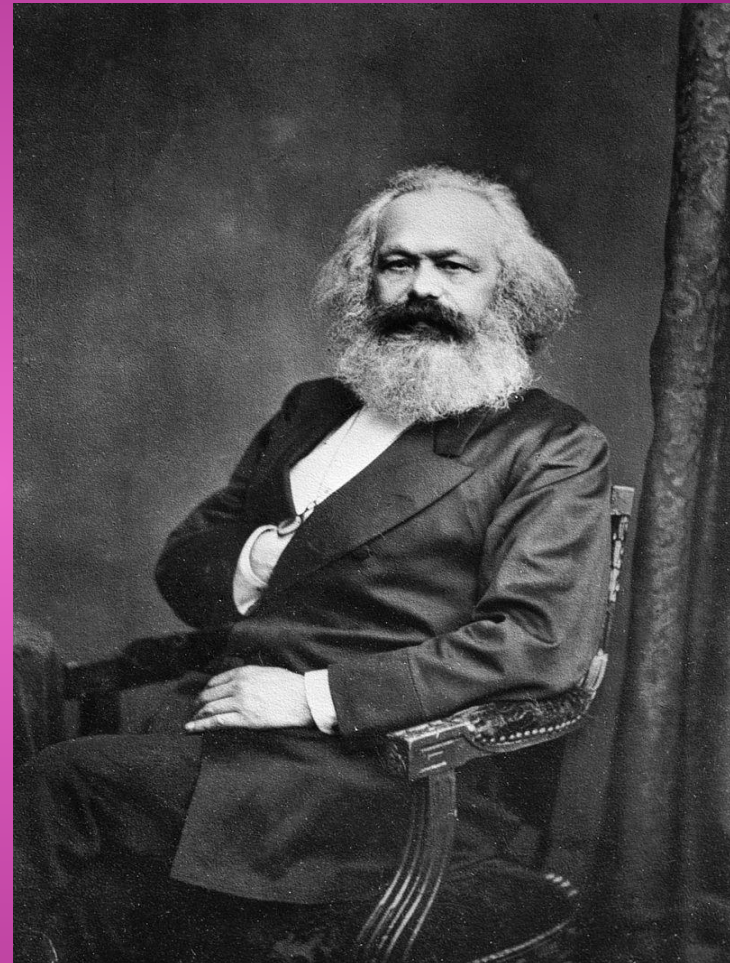
КАРЛ МАРКС ҚОҒАМ ТУРАЛЫ ПІКІРЛЕРІ

ОРЫНДАҒАН: СЕРЖАН ТАҢЖАРЫҚ

Карл Маркс

Генрих (нем. *Karl Heinrich Marx*; 1818, Германия, Трир қаласы — 1883

Англия, Лондон) — 19 шы ғасыр немістің экономист ғалымы, саясиэкономист, революционері, философ, саясаттанушы, әлеуметтанушы, тарихшы, ғылыми коммунизм теориясының іргетасын қалаушы.

Қоғам - мүдделердің өзара сәйкестігі негізінде құрылады, ал олардың орындалуы, жеке адамдардың өзара қарым-қатыныстарына байланысты болады. Яғни, бірігіп жұмсаған күштің нәтижесінде, жеке адамның жете алмайтын мақсаттарына жетуге болады. Мысалы, К.Маркс қоғамды «адамдардың қарым-қаттынасының жемісі» — деп қысқа анықтаған.

Бірақ, ондай мүдделері бір-біріне сай адамдардың жиынтығы, бірігіп қоғам болмайды. Дегенмен, бәрі бірдей бір-бірімен қарым-қатынастағы адамдардың жиынтығы, жалпы мүдделердің негізінде қоғам құрмайды. Қоғам - деп айтуға тек, адамдардың, бір-бірімен қарым-қатынасы ғана емес, олардың мүдделеріне сай, тұрақты және объективтік сипаттағы адамдар жиынтығы болуы қажет. Мұндай қоғамдық қатынастар, қоғамдас адамдардың өз мәніндегі жұмыстарын қамтамасыз етеді, оның ұдайы өндірісімен өзін-өзі дамытады.

ҚОҒАМНЫҢ НЕГІЗГІ БӨЛІКТЕРІ

- саналы және ерікті адамдардың жиынтығы.
- тұрақты және объективті сипаттағы жалпылама мүдделердің болуы.
- жалпы мүдделердің негізінде әрекеттік және ынтымақтастық.
- қоғамның ішкі тәртібін және сыртқы қауіпсіздікті қамтамасыз етуге қабілеті бар, ұйымдасқан күштің құрылуы

Қоғам, өзара қарым-қатынастағы адамдардың жиынтығы ретінде, ұйымдастырушылық факторға ие, себебі ол адамдық тәртіптің шекарасын барлық қоғамның мүддесі үшін белгілейді. Бұл қызмет, қоғам белгілеген жалпыға бірдей міндет, жөнге сай арнаулы өкімет органдары арқылы орындалады.

КАРЛ МАРКС Өмірінің соңғы жылдарында жұмысшы партияларын қалыптастыру бағытында еңбек етті. 40-жылдардың орта тұсынан бастап Маркс капиталистік қоғамды зерттей келе жаңа идеяның негізін қалады (қ. Марксизм). Ол тарихты материалистік тұрғыдан түсіндірді (тарихи материализм), қосымша құн теориясын жасады, пролетариат төңкерістері нәтижесінде капитализмнің сөзсіз құлайтындығы туралы түсінікті қалыптастырды. М-тың идеялары 19 — 20 ғ-ларда қоғамдағы әлеум. өзгерістерге айтарлықтай әсерін тигізді.

XIX ғасырда К. Маркс тарихтың материалистік түсінігінің тұғырнамасын жасады, оның құрамында өндірістік тәсілінің жағдайы бар. Халықты «Әлеуметтік ұйымда» жалпы құдай және жалпы ой емес өндірістік күш және өндірістік байланыс байланыстырады. Бұл факторлар табиғаттың шартына, тіл мәдениетіне, байланыс құрамына т.б. байланысты. Бірақ қалың қоғам болмысы, өзіндік «әлеуметтік мәселе», болып табылады.

A scroll of parchment is unrolled, showing a central sheet of paper with text. The scroll is bound with brown leather. A quill pen and an inkwell are visible in the bottom left corner.

***Карл Маркс: «Қоғам - бұл
бірлескен қызмет процесінде
қалыптасатын, адамдардың
арасындағы тарихи
тұрғыдан дамушы
қатынастардың
жиынтығы»,***

Назарларыңызға
рахмет!

